

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania Z. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 grudnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje adwokat M. A. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych powiększoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 7 czerwca 2017 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczonego Z. S. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. z dnia 10 maja 2016 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Ł. z dnia 16 stycznia 2015 r., którą organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczony Z. S. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną

od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 czerwca 2017 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, to jest: art. 217 § 2 k.p.c., art. 227 k.p.c. w związku z art. 278 k.p.c. w związku z art. 258 k.p.c. oraz art. 224 § 2 k.c. i art. 225 k.c. (skarżącemu chodziło zapewne o art. 224 § 2 k.p.c. i art. 225 k.p.c.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, które zawarł w pytaniu „czy przy orzekaniu o niezdolności do pracy przy wielości schorzeń występujących u wnioskodawcy przy uprzednim stwierdzeniu częściowej niezdolności do pracy i dalszego pogarszania się stanu zdrowia nie jest konieczne przeprowadzenie opinii biegłego specjalisty z zakresu medycyny sądowej ustalającej całościową ocenę stanu zdrowia i jej zdolności do pracy z pominięciem jednostkowych opinii poszczególnych biegłych”? W opinii skarżącego, zagadnienie to „wymaga autorytarnego rozstrzygnięcia poprzez określenie zakresu przeprowadzania dowodu z opinii biegłego specjalisty z zakresu medycyny sądowej z zakresu całościowej oceny stanu zdrowia przy orzekaniu o prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania

skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada również przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zagadnienie prawne musi przy tym odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPIUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów.

Wstępnie Sąd Najwyższy zauważa, że w pytaniu nazwanym przez skarżącego istotnym zagadnieniem prawnym mowa jest o potrzebie przeprowadzenia opinii przez biegłego z zakresu medycyny sądowej, która to specjalność medyczna nie jest przydatna przy dokonywaniu oceny zdolności do pracy jako przesłanki prawa do renty z tego tytułu. Można się więc jedynie domyślać, choć nie jest to zadaniem Sądu Najwyższego w ramach postępowania kasacyjnego, w którym rozpatrzeniu podlegają pisma sporządzane przez profesjonalnych pełnomocników, że intencją skarżącego było wskazanie we wniosku biegłego z medycyny pracy.

Niezależnie jednak od wyżej opisanej ułomności, oceniany wniosek nie zawiera jakiegokolwiek uzasadnienia, które przedstawiałoby jurydyczną argumentację wykazującą możliwość różnorodnej oceny problemu zawartego w pytaniu sformułowanym przez skarżącego, a także nie przedstawia wątpliwości (które muszą być poważne) uzasadniających potrzebę rozstrzygnięcia problemu powstałego na tle wykładni określonego przepisu. Zresztą nie wymienia żadnego przepisu. Nie sposób natomiast sformułować w sposób prawidłowy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania bez odwołania się choćby do jednego przepisu prawa materialnego lub procesowego. Każda z przesłanek skargi, to jest oczywista zasadność skargi, występowanie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeba wykładni jako okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji muszą dotyczyć treści przepisów, które były (powinny być) zastosowane w sprawie. Konieczne wymaganie konstrukcyjne skargi jest zatem spełnione tylko wówczas, gdy jej autor wskaże, jakiego przepisu (przepisów) prawa dotyczy to twierdzenie, a także w czym upatruje nadanie podniesionej kwestii znamienia istotnego zagadnienia prawnego.

Sąd Najwyższy stwierdza ponadto, że wniesiony przez skarżącego środek zaskarżenia jest oparty wyłącznie na podstawie naruszenia przepisów postępowania. Wymaga zaś podkreślenia, że aby zarzut naruszenia przepisów postępowania mógł doprowadzić do uwzględnienia skargi kasacyjnej, konieczne

jest wykazanie istotnego wpływu owego naruszenia na wynik sprawy, co jednoznacznie wynika z treści art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie chodzi przy tym o czysto teoretyczną możliwość takiego wpływu deklarowaną przez skarżącego, lecz o wykazanie, że w okolicznościach danej sprawy ten wpływ był realny. W okolicznościach niniejszej sprawy oznacza to, że skarżący przy pomocy zarzutów naruszenia przepisów postępowania powinien zmierzać do wykazania, że wadliwość procedowania przez Sąd drugiej instancji była na tyle istotna, że doprowadziła do błędnego zastosowania przepisu (przepisów) prawa materialnego będącego właściwą podstawą rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym orzeczeniu. Wynik sprawy bowiem, to jej rozstrzygnięcie, które jest oparte na przepisach prawa materialnego zastosowanych w ramach subsumcji ustalonego w sprawie stanu faktycznego pod właściwy przepis. Inaczej rzecz ujmując, zarzuty naruszenia przepisów postępowania nie mogą być celem samym w sobie, lecz muszą służyć wykazaniu błędnego zastosowania przepisu prawa materialnego, który stanowi rzeczywistą podstawę prawną rozstrzygnięcia. Dlatego powołanie przez skarżącego w podstawie zaskarżenia wyłącznie zarzutów procesowych uniemożliwia Sądowi Najwyższemu dokonanie oceny kasacyjnej w zakresie tego, czy w postępowaniu odwoławczym rzeczywiście wystąpiły braki o tak znacznym ciężarze gatunkowym, który rodziłyby konieczność uchylenia zaskarżonego orzeczenia Sądu drugiej instancji i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Jeśli bowiem skarżący nie zarzucił w swojej skardze kasacyjnej obrazu jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę wyrokowania Sądu odwoławczego, to w konsekwencji nie jest możliwa ocena, czy sugerowane naruszenie przepisów prawa procesowego mogło mieć – rzeczywiście – istotny wpływ na wynik sprawy, czego wymaga przecież przepis art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.

Końcowo Sąd Najwyższy zauważa i to, że uniwersalna odpowiedź na sformułowane przez skarżącego pytanie nie jest możliwa, gdyż potrzeba przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy zawsze wynika z okoliczności faktycznych konkretnej sprawy. W niniejszej sprawie zostały natomiast przeprowadzone dowody z opinii aż sześciu biegłych lekarzy reprezentujących różne specjalności medyczne adekwatne do schorzeń, na które

cierpi skarżący, co oznacza, że jego stan zdrowia został oceniony w sposób kompleksowy.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż ubezpieczony nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz z § 15 ust. 2 w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, orzekł jak w sentencji swojego postanowienia.